

موضوع تدریس: گفتاردرمانی در اختلال طیف اتیسم		مدت تدریس: ۸ جلسه	
پیشنیاز: ندارد		محل اجرا: دانشکده علوم پیراپزشکی و توانبخشی	
گروه هدف: دانشجویان رشته گفتاردرمانی		مقطع: کارشناسی ارشد	
تعداد واحد: ۱ واحد	نوع واحد: ۰/۵ واحد نظری - ۰/۵ واحد عملی	نیمسال: اول	سال تحصیلی: ۱۴۰۴-۱۴۰۵
مدرسین: دکتر فاطمه حارث آبادی			
تاریخ بروزرسانی: شهریور ۱۴۰۴			

هدف کلی: آشنایی با ماهیت، علل و اصول ارزیابی و درمان اختصاصی آسیب های ارتباطی-زبانی در اختلال طیف اتیسم

اهداف اختصاصی:

در پایان ترم دانشجو باید بتواند:

۱. ملاک های تشخیص کودک دچار آسیب های ارتباطی-زبانی در اختلال طیف اتیسم از دیدگاه DSM-V و شیوع شناسی آن را شرح دهد.
۲. سیر پیشرفت آسیب های ارتباطی-زبانی در اختلال طیف اتیسم در دوران نوزادی، کودکی، دوران مدرسه و بزرگسالی را شرح دهد.
۳. علت شناسی آسیب های ارتباطی-زبانی در اختلال طیف اتیسم شامل یافته های ژنتیک، عصب روان شناختی، عصب زیست شناختی و ... را شرح دهد.
۴. نشانه شناسی اختصاصی ویژگی های عصب روان شناختی، رفتاری، هیجانی، شناختی، حسی-حرکتی و اجتماعی-ارتباطی و زبانی در آسیب های ارتباطی-زبانی در اختلال طیف اتیسم را توضیح دهد.

۵. تشخیص افتراقی آسیب های ارتباطی-زبانی در اختلال طیف اتیسم با اختلالاتی مانند اختلال ارتباط اجتماعی، اسکیزوفرنی دوران کودکی، ADHD، اختلال تکاملی زبان (آسیب ویژه زبانی) و ... را توضیح دهد.

۶. ابزارهای غربالگری و تشخیص آسیب های ارتباطی-زبانی در اختلال طیف اتیسم مانند CARS، M-CHAT GARS را شرح دهد.

۷. ارزیابی ارتباط و زبان در کودکان مبتلا به آسیب های ارتباطی-زبانی در اختلال طیف اتیسم (ارزیابی پیش زبانی، ارزیابی زبانشناختی و مهارت های اجتماعی) را بیان کند.

۸. با مداخلات غیراختصاصی مانند درمان های دارویی، روان درمانی، کاردرمانی و ... آشنا شود.

۹. مداخلات گفتاردرمانی برای آسیب های ارتباطی-زبانی در اختلال طیف اتیسم مانند مداخلات رفتاری برای ارتقاء یادگیری و ارتقاء توانایی ارتباطی و اجتماعی مانند PECS یا ارتباط مکمل و جایگزین و ارتقاء توانمندی های زبانشناختی براساس الگوهای تکامل زبان را شرح دهد.

۱۰. با کدهای آسیب های ارتباطی-زبانی در اختلال طیف اتیسم بر اساس چارچوب ICF آشنا شود.

محتوا و ترتیب ارائه:

(عناوین و رئوس مطالبی که باید آموزش داده شود تا به اهداف دوره نائل شد. شامل: مطالب تئوری، مهارتهای عملی و...)

جلسه	عناوین	مدرس
۱	- ملاک های تشخیص کودک دچار آسیب های ارتباطی-زبانی در اختلال طیف اتیسم از دیدگاه DSM-V و شیوع شناسی آن - علت شناسی آسیب های ارتباطی-زبانی در اختلال طیف اتیسم شامل یافته های ژنتیک، عصب روان شناختی، عصب زیست شناختی و	دکتر حارث آبادی
۲	- سیر پیشرفت آسیب های ارتباطی-زبانی در اختلال طیف اتیسم در دوران نوزادی، کودکی، دوران مدرسه و بزرگسالی - نشانه شناسی اختصاصی ویژگی های عصب روان شناختی، رفتاری، هیجانی، شناختی، حسی-حرکتی و اجتماعی-ارتباطی و زبانی در آسیب های ارتباطی-زبانی در اختلال طیف اتیسم	دکتر حارث آبادی

دکتر حارث آبادی	تشخیص افتراقی آسیب های ارتباطی-زبانی در اختلال طیف اتیسم با اختلالاتی مانند اختلال ارتباط اجتماعی، اسکیزوفرنی دوران کودکی، ADHD، اختلال تکاملی زبان (آسیب ویژه زبانی) و	۳
دکتر حارث آبادی	ابزارهای غربالگری و تشخیص آسیب های ارتباطی-زبانی در اختلال طیف اتیسم مانند GARS CARS, M-CHAT	۴
دکتر حارث آبادی	ارزیابی ارتباط و زبان در کودکان مبتلا به آسیب های ارتباطی-زبانی در اختلال طیف اتیسم (ارزیابی پیش زبانی، ارزیابی زبانشناختی و مهارت های اجتماعی)	۵
دکتر حارث آبادی	آشنایی با مداخلات غیراختصاصی مانند درمان های دارویی، روان درمانی، کاردرمانی و ...	۶
دکتر حارث آبادی	مداخلات گفتاردرمانی برای آسیب های ارتباطی-زبانی در اختلال طیف اتیسم مانند مداخلات رفتاری برای ارتقاء یادگیری و ارتقاء توانایی ارتباطی و اجتماعی مانند PECS یا ارتباط مکمل و جایگزین و ارتقاء توانمندی های زبانشناختی براساس الگوهای تکامل زبان را شرح دهد.	۷
دکتر حارث آبادی	آشنایی با کدهای آسیب های ارتباطی-زبانی در اختلال طیف اتیسم بر اساس چارچوب ICF	۸

روش تدریس:

استفاده از PowerPoint و بحث های گروهی

وظایف و تکالیف دانشجوی:

الف) حضور در کلاس با مطالعه قبلی و مرور مطالب قبلی در ابتدای هر کلاس

ب) تعیین سطح مهارت های زبانی و ارتباطی یک کودک مبتلا به ASD و اجرای یک رویکرد درمانی

روش سنجش دانشجو:

✓ ارائه تکالیف: ۲

✓ آزمون میان ترم: ۶ نمره

✓ آزمون پایان ترم: ۱۲ نمره

منابع مطالعه:

۱. Cohen DJ, Volkmar FR. Handbook of autism and pervasive developmental disorders. John Wiley & Sons Inc; ۱۹۹۷.

۲. Reed V. An introduction to children with language disorders. Pearson/Allyn and Bacon; ۲۰۰۵.
۳. Tarbox J, Dixon D, Sturmey P, Matson JL. Handbook of early intervention for autism spectrum disorders. Springer New York; ۲۰۱۴.